

חודש הרמדאן ועיד אל פיטר

איסוף וארגון – אילת כ"ץ

חידון

שני החגים החשובים ביותר של האיסלם הם:

1. עיד אל פיטר עיד אל אדחה
2. עיד אל פיטר עשוראא
3. עיד אל אדחה מוולד א-נבי

האם הרמדאן נחגג באותו תאריך מידי שנה?

1. כן
2. לא

איזה חג חוגגים רק המוסלמים

1. עיד אל אדחה
2. עיד אל פיטר
3. מוולד א-נבי

איזה חג מציין את סיום חודש הרמדאן?

1. עיד אל אדחה
2. עיד אל פיטר
3. מוולד א-נבי

איזה חג חוגגים המוסלמים והדרוזים

1. עיד אל אדחה
2. עיד אל פיטר
3. מוולד א-נבי

איזה חג נקרא חג הקורבן והחג הגדול?

- 1- עיד אל פיטר
- 2- עיד אל אדחה

חידון

שני החגים החשובים ביותר של האיסלם הם:

1. **עיד אל פיטר** **עיד אל אדחה**

2. עיד אל פיטר עשוראא

3. עיד אל אדחה מוולד א-נבי

האם הרמדאן נחגג באותו תאריך מידי שנה?

1. כן

2. **לא**

איזה חג חוגגים רק המוסלמים

1. עיד אל אדחה

2. **עיד אל פיטר**

3. מוולד א-נבי

איזה חג מציין את סיום חודש הרמדאן?

1. עיד אל אדחה

2. **עיד אל פיטר**

3. מוולד א-נבי

איזה חג חוגגים המוסלמים והדרוזים

1. **עיד אל אדחה**

2. עיד אל פיטר

3. מוולד א-נבי

איזה חג נקרא חג הקורבן והחג הגדול?

1- עיד אל פיטר

2- **עיד אל אדחה**

לאיזה חג שייכת התמונה?

בתמונה רואים את הכעבה (האבן השחורה) במכה, החג המציין את תקופת החאג' – העלייה לרגל למכה

1. עיד אל פיטר

2. עיד אל אדחה

ליל אל-קדר מקודש כי... ציין מה לא נכון

לילות אל-קדר (ليلة القدر)

1. בלילה הזה התגלה למוחמד המלאך ג'יבריל

2. בלילה הזה הוכתבה למוחמד סורת אל-עלק

(הסורה ה-96 בקוראן).

3. בלילה זה נאמר למוחמד שיש להתפלל במסגד

אל אקצא

לאיזה חג שייכת התמונה?

בתמונה רואים את הכעבה (האבן השחורה) במכה, החג המציין את תקופת החאג' – העלייה לרגל למכה

1. עיד אל פיטר

2. **עיד אל אדחה**

ליל אלקדר מקודש כי... ציין מה לא נכון

לילות אל-קדר (ليلة القدر)

1. בלילה הזה התגלה למוחמד המלאך ג'יבריל

2. בלילה הזה הוכתבה למוחמד סורת אל-עלק
(הסורה ה-96 בקוראן).

3. **בלילה זה נאמר למוחמד שיש להתפלל במסגד**

אל אקצא

באילו מדינות זמן הצום הוא הארוך ביותר מדי יום?

המדינות בהן הצום הוא הארוך ביותר הן דנמרק ונורווגיה, בהן משך הצום הוא יותר מ-21 שעות מדי יום.

באיזו מדינה זמן הצום הוא הקצר ביותר מדי יום?

המדינה בה הצום הוא הקצר ביותר היא ארגנטינה, בה משך הצום הוא 9.5 שעות בלבד מדי יום.

מה זה לַיִלַת אֶלְקָדָר?

על פי אמונת המוסלמים, בלילת אלקדר (ליל הגורל) התגלו פסוקי הקוראן הראשונים לנביא האסלאם מוחמד כאשר רוב המפרשים מסכימים כי חמשת הפסוקים הראשונים של פרשת "הדם הקרוש" (סורת אלעלק / 96) הם שהורדו ראשונים מהשמיים.

המועד נחגג באחד מעשרת הימים האחרונים, האי-זוגיים, של חודש הרמדאן, מה-21 בחודש רמדאן ועד סופו. באזורנו נפסק, כי מדובר בליל ה-27 לחודש.

חגים ומועדים באסלאם

המוסלמים מציינים בדרך כלל מאורעות המצוינים בקוראן, הנסובים בדרך כלל סביב מעשי הנביא מוחמד. שני החגים העיקריים באסלאם הם: עיד אל-פיטר ועיד אל-אדחא (חג הקורבן). החגים המוסלמיים נקבעים על פי לוח שנה ירחי ועל כן התאריך שלהם משתנה בלוח השנה הלועזי.

יום ששי הוא היום המקודש בשבוע עבור המוסלמים, יום שבו מתנהלת תפילה המונית במסגדים הכוללת דרשה (חיטבה). לפיכך הוא מכונה בערבית "יום אל-ג'ומעה" (جمعة), כלומר "יום ההתכנסות".

עם זאת, יום שישי אינו יום מנוחה (בדומה לשבת) והיום נקבע בשל בריאת אדם באותו היום. היום נקבע בקוראן בסורה 62, איה 9 ו-10

חודש הרמדאן

חודש הרמדאן

במהלך חודש הרמדאן (رمضان) צמים המוסלמים מדי יום מעלות השחר ועד השקיעה. במהלך היום נאסר גם עישון, קיום יחסי מין, ועל המוסלמים להקפיד במיוחד שלא לרכל, להמר ולבצע חטאים מוסריים במהלך החודש הקדוש.

מטרת הצום על פי הסורה השנייה בקוראן, היא להפוך את המוסלמים למאמינים אדוקים יותר.

לילת אל-קדר

לילת אל-קדר (ليلة القدر) חל בסוף חודש הרמדאן באחד מהימים האי-זוגיים מה-21 בחודש עד סופו (לפי המסורת המקומית). המוסלמים מאמינים כי ביום זה זכה מוחמד להתגלותו הראשונה על ידי המלאך ג'יבריל (המלאך גבריאל) בלילה זה הוכתבה למוחמד סורת אל-עלק (הסורה ה-96 בקוראן). על לילת אל-קדר נאמר שהוא "טוב יותר מאלף חודשים" בנוסף, מאמינים המוסלמים כי בלילה זה נחרץ גורלם של הברואים לשנה הבאה.

ממנהגי רמדאן

עיד אל פיטר (סיום הרמדאן)

עיד אל-פיטר (عيد الفطر) הוא החג המציין את סיומו של חודש הרמדאן, חודש הצום המוסלמי, ומצוין לפיכך בשלושת הימים הראשונים של חודש שוואל, החודש העשירי בלוח המוסלמי.

עיד אל-פיטר הוא אחד משני החגים העיקריים באסלאם, הוא מכונה "החג הקטן" כיוון שהוא קצר ביום אחד מהחג העיקרי האחר - עיד אל-אדחא.

בעיד אל-פיטר מקובל לקום מוקדם בבוקר וללבוש בגדים חגיגיים, רצוי חדשים.

לאחר מכן מתפללים המוסלמים תפילה מיוחדת לרגל החג, אשר נערכות בקהל גדול. אחרי התפילה מתחילות החגיגות עצמן, במסגדים מחולקים דברי מתיקה ומשקאות קלים.

מנהגים נוספים של החג כוללים נתינת מתנות לנשים ולילדים. זהו חג משפחתי מאוד. ביומו הראשון נהוג לאכול ארוחת חג עשירה במיוחד ולבקר חברים וקרובים או לארח אותם. כמו כן נהוג לתת בו צדקה לעניים.

תפילת עיד אל פיטר בירושלים באל אקצה

מאכלי סיום הצום – איפטאר ומאכלי חג עיד אל פיטר

אי אפשר בלעדיה לקינוח. כנאפה (צילום: ערן יופי כהן)

לאחר הצום נוהגים המוסלמים לאכול את ארוחת האיפטאר, הנאכלת בסיום הצום. השנה מתקיימות הארוחות בסביבות השעה שמונה בערב ובדרך כלל מדובר בארוחה חגיגית שאוכלים בני המשפחה, כאשר נהוג להזמין אורחים לאותה ארוחה. בתחילת הארוחה נהוג לשתות מיץ תמרים ואחריו - מרק וסלט ירקות. המנה העיקרית תהייה בשרית בדרך כלל ולצידה יוגש אורז או תפוחי אדמה. בסיום הארוחה מוגש קינוח העטאייף, שכולו נוטף חמאה ודבש.

במהלך השנים השתרשו מנהגי אכילה מיוחדים לתקופת הצום. ארוחות הסוחר הינה הארוחה שאוכלים לפני תחילת הצום, וזמנה עד השעה ארבע בבוקר. על פי המנהג אותה ארוחה נחשבת לארוחה קלה אך עשירה באנרגיה. בארוחה עצמה נהוג לאכול תמרים, מוצרי חלב, לחם, מים, פירות וביצים

מתאימים במיוחד ברמאדן. מיץ מתוק ומרווה ובשר כבש צלוי(צילום: תום להט)

לילה שכולו כבש

בכל מדינות ערב, האוכל שנוהגים לאכול ברמדאן כמעט זהה. יש שינויים בין כל אזור ואזור, אך המאכלים העיקריים דומים. לדוגמה: במצרים נהוג לבשל תרנגול הודו במקום עוף לארוחה יותר חגיגית, בעוד שבירדן 'המנסף' הוא המאכל המסורתי הנחשב למאכל לאומי. המאכל מכיל בשר כבש המבושל ברוטב ג'מיד, רוטב יוגורט ומוגש לצד אורז או בורגול.

האוכל שנוהגים להכין ערביי ישראל דומה לזה לזה המוכר ממצרים, מירדן ומנרשות הפלסטינית אך שונה למשל מהאוכל שמבשלים במרוקו ותוניסיה.

המאכלים הפופולריים ברמדאן בקרב ערביי ישראל הם מנסף - בשר כבש צלוי ברוטב טחינה, תבשיל מלוחייה עם אורז, עופות ממולאים, תבשיל מקלובה, ירקות קישואים ממולאים בנוסח ערבי, ועלי גפן, מלפוף - כרוב ממולא וכן בשר בגריל. בארוחות חגיגיות שאליהן מוזמנים אורחים במהלך רמדאן נהוג להכין כבש ממולא, צוואר או רגל.

בגזרת הקינוחים, בדרך כלל נהוג לאכול אחרי הצום ממתקים מסורתיים כעטאייף - בצק שמרים מטוגן וספוג בסירופ סוכר במילוי פקאנים ואגוזי מלך או גבינה, כנאפה, בקלאוות, חלבה בטעמים ועוואמה - כדורי שמרים קטנים מטוגנים ומוצפים בסירופ דבש ומי ורדים.

בחודש הרמדאן יש כמה מתוקים ייחודיים, כשהמוכר ביותר הוא הקטאייף הקטאייף הוא מעין פנקייק קטן ממולא במלית גבינת עיזים או אגוזי מלך קצוצים, מקופל במרכזו ומודבק בקצותיו, כך שמתקבל כיסון שאותו מטגנים בשמן עמוק. מעל הכול יוצקים מי סוכר שנספגים בבצק.

הקטאייף לפני מילוי (צילום: לין לוי)

קטאייף(צילום: לין לוי)

עוואמה - מאכל מתוק העשוי מסופגניות בצק שמרים קטנות המטוגן בשמן עמוק, וטבולות ברוטב מתוק מתוק, סמל לשנה מתוקה.

עוואמה (צילום: לין לוי)

פיסליה - מאכל מתוק שמקורו מהמטבח השאמי (לבנטיני). והוא עשוי אטריות קדאיף במילוי גבינה מתוקה. הקינוח הזה מאופיין בצורתו הייחודית - משולש שטבול בסירופ פיסליה.
רבים יגידו כי הפיסליה הוא אחד הקינוחים הטעימים ביותר של חג הרמדאן, והחידושים למלית שלו בהחלט עושים חשק לעוד - מהגבינה המתוקה, דרך פיסטוק ולאחרונה גם טרנד מילוי המלבי.

בחג שבירת הצום, המכונה גם "החג הקטן" והוא החג המציין את סיומו של חודש הרמדאן נהוג להכין עוגיות אלפיטר, ממולאות בתמרים או בשקדים ובוטנים. ועדיין, המאכלים הפופולאריים ביותר הם קטאיף ועוואמה.

קעק אל עיד (בעברית: עוגיות החג) - כעכים ממולאים בתמרים, עשויים קמח חיטה ונחשבים לעוגיות המזוהות ביותר עם הרמדאן. בימי החג מכינים אותם גם במאפיות וגם בבתים.

